

طرح شناسایی و هدایت استعداد‌های برتر (شهاب)

مقدمه

نظر به ضرورت شکوفاکردن استعداد‌های خدادادی اشخاص سرآمد به عنوان ذخایر ملی و با عنایت به اهمیت، نقش و جایگاه انسان‌های برتر و نخبه در توسعه کشور، به خصوص در زمینه تولید علم، هنر و فناوری، این طرح در چارچوب اساسنامه بنیاد ملی نخبگان و آیین نامه های مربوط و به منظور انجام مأموریت آن بنیاد در حوزه دانش‌آموزی اجرا می‌شود.

ماده ۱- چشم انداز:

- ۱- برخورداری کشور از دانش پیشرفته و توانایی در تولید علم و فناوری با تکیه بر منابع انسانی سرآمد و برتر
- ۲- دستیابی به جایگاه برتر علمی، فناوری و اقتصادی در سطح منطقه و رشد سریع و مستمر در جهت افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان با بهره‌گیری از استعداد‌های خدادادی کشور

۳- پاسخگویی به نیازهای صاحبان استعداد‌های برتر در ابعاد معنوی و ارضای روح جستجوگر و ذهن خلاق و نقاد آنان در زمینه‌های مختلف در راستای ارتقاء جایگاه کشور از نظر یافته‌های پژوهشی، نوآوری، کارآفرینی و ... به منظور توسعه همه‌جانبه کشور.

ماده ۲- مأموریت:

کشف، شناسایی، جذب، هدایت و حمایت تحصیلی، تربیتی و معنوی آنان از دوره ابتدایی تا پایان دوره پیش‌دانشگاهی و زمینه‌سازی برای استمرار حمایت‌ها در مراحل مختلف آموزش عالی.

ماده ۳- اهداف:

- ۱- پرورش استعداد‌های برتر و سرآمد و ایجاد ساز و کارهای مناسب برای رشد و بالندگی آنان به عنوان سرمایه‌های ملی و خدادادی
- ۲- تقویت و درونی کردن هویت دینی و ملی واجدان استعداد‌های برتر در دوره‌های تحصیلی مختلف آموزش عمومی به منظور احساس مسئولیت برای ایفای نقش سازنده در اعتلای کشور

۳- حمایت تربیتی و معنوی از دانش آموزان دارای استعداد برتر به منظور بهره مندی از توانمندی ها و قابلیت های آنها در تعالی و پیشرفت کشور

ماده ۴- اصول حاکم بر برنامه ها:

۱- حمایت و هدایت صاحبان استعدادهای برتر از آغاز دوره ابتدایی تا پایان دوره پیش دانشگاهی باید به نحوی صورت گیرد که محدودیت ها و محرومیت های محیطی، اقتصادی، اجتماعی و آموزشی مانع رشد قابلیت ها و استعدادهای آنان نشود.

۲- امر کشف و شناسایی ابتدایی دانش آموزان با استعداد برتر براساس ارزشیابی مستمر، ممتد و مستند معلمان از دانش آموزان کلاس خود در طول سال و بدون لزوم شرکت آنان در امتحانات و آزمون ها و مسابقات خارج از مدرسه آغاز می شود.

۳- ارزشیابی معلم از دانش آموزان به منظور شناسایی و انتخاب مضمولان طرح، براساس ویژگی های خلاقیت، جستجوگری، پرسشگری، تیزهوشی و تلاشگری آنان انجام می شود و لزوماً به انتخاب دانش آموزان پرحافظه و درسخوان منجر نمی شود.

۴- پرورش و شکوفا سازی دانش آموزان مضمول طرح با تاکید بر ارتقاء استعداد خلاقیت و نوآوری و جستجوگری و قدرت درک و تحلیل منطقی و نظایر آن و عمدتاً تحت هدایت و تربیت ویژه معلمان معمول ایشان و بدون جداسازی دانش آموزان از کلاس و مدرسه آنان انجام می شود.

۵- تعلیم و تربیت دانش آموزان استعدادهای برتر و برنامه های آنان باید به گونه ای تدوین و اجرا شود که رشد متعادل آنان را در محیط مدرسه محقق سازد.

۶- تلطیف ذوق و عواطف دانش آموزان مضمول طرح در مراحل تحصیل و پرورش خلاقیت های هنری آنان باید متناسب با استعداد آنها مورد توجه قرار گیرد.

۷- هدایت تحصیلی و اجدان استعدادهای برتر باید در کلیه مراحل تحصیل و با روشهای مناسب و با محوریت معلمان، کلاس و مدرسه معمول آنان انجام گیرد و استمرار یابد.

۸- تعلیم و تربیت و اجدان استعداد برتر باید از حیث اهداف، اصول و برنامه ها در دوره های آموزش عمومی و آموزش عالی با یکدیگر هم جهت بوده و هماهنگی لازم معمول گردد.

۹- مضمولان طرح از امتیاز و اولویت مادی و تحصیلی خاصی برخوردار نمی شوند جز آنکه تحت هدایت و تربیت ویژه علمی و معنوی قرار می گیرند. در اجرای این

طرح باید از تبلیغات نامناسب و منفی اجتناب شود.

۱۰- به ابعاد روحی و روانی صاحبان استعداد برتر باید مبتنی بر اصول علم روانشناسی و مبانی و روشهای تعلیم و تربیت اسلامی توجه شود تا از آسیب های متداول در جریان نخبه پروری مصون بمانند.

۱۱- این طرح معلم محور است بنابراین معلمان همکار طرح باید صلاحیتهای تحصیلی و حرفه ای لازم را دارا باشند و قبل از شروع همکاری و در ادامه آن از آموزش ها و مشاورتهای خاص بهره مند شوند.

۱۲- امور مربوط به طرح باید در چارچوب مأموریتها، وظایف، ساختارها و ساز و کارهای اصلی و جاری آموزش و پرورش کشور نهادینه شود و به عنوان فعالیتهای اضافی و جنبی در نیاید.

ماده ۵- ساختار و وظایف:

به منظور انجام مأموریت و تحقق اهداف بنیاد ملی نخبگان، سیاستگذاری، برنامه ریزی، نظارت و هدایت فرایند شناسایی، جذب و پشتیبانی دانش آموزان دارای استعداد برتر، اقدامات زیر در بنیاد ملی نخبگان و وزارت آموزش و پرورش تحت عنوان طرح شناسایی و هدایت استعدادهای برتر (طرح شهاب) انجام می پذیرد:

۱- تشکیل شورای راهبری طرح شهاب در بنیاد ملی نخبگان

۲- تشکیل ستاد اجرایی مرکزی طرح شهاب در حوزه ستادی وزارت آموزش و پرورش

۳- تشکیل ستاد اجرایی استانی طرح شهاب در سازمان آموزش و پرورش هر استان

ماده ۶- شورای راهبری طرح شهاب در بنیاد ملی نخبگان

۱۱- اعضاء شورای راهبری:

۱- معاون پژوهش و برنامه ریزی بنیاد ملی نخبگان (رئیس شورا)

۲- رئیس ستاد اجرایی مرکزی طرح شهاب در وزارت آموزش و پرورش

۳- سه تن از صاحب نظران تعلیم و تربیت و امور نخبگان که یک تن از آنان از شخصیتهای حوزوی و یک تن از زنان باشد، به پیشنهاد مشترک دو عضو مذکور در بندهای ۱ و ۲ و تأیید بنیاد ملی نخبگان

۶-۲ وظایف شورای راهبری:

- ۱- تهیه و پیشنهاد سیاستها و برنامه های راهبری طرح شهاب به بنیاد ملی نخبگان
- ۲- تصویب برنامه های سالانه و اعتبارات مورد نیاز برای اجرای آنها
- ۳- نظارت مستمر بر اجرای طرح به منظور تحقق مأموریت و اهداف طرح و اصول حاکم بر برنامه ها

ماده ۷- ستاد اجرایی مرکزی طرح شهاب در وزارت آموزش و پرورش

۷-۱- اعضای ستاد:

- ۱- معاون وزیر و رئیس سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی یا یک تن دیگر از معاونان وزیر آموزش و پرورش به انتخاب ایشان (رئیس ستاد)
 - ۲- دو تن از معاونین آموزشی و پرورشی وزیر به انتخاب ایشان
 - ۳- دو تن از صاحب نظران تعلیم و تربیت به انتخاب رئیس ستاد و تأیید بنیاد ملی نخبگان
 - ۴- دو تن از صاحب نظران در امور نخبگان به انتخاب بنیاد ملی نخبگان
- تبصره: یک تن از اعضای بندهای ۳ و ۴ از میان شخصیتهای حوزوی و یک تن از بین زنان انتخاب می شوند.

۷-۲- وظایف ستاد:

- ۱- تعیین وظایف دائمی واحدهای مختلف آموزش و پرورش و سازوکارهای لازم برای اجرای طرح و پیشنهاد آن به وزیر آموزش و پرورش جهت تصویب و ابلاغ
- ۲- تهیه برنامه های سالانه و برآورد بودجه مورد نیاز و پیشنهاد به شورای راهبری طرح برای تصویب و پیگیری تأمین و تخصیص بودجه.
- ۳- تدوین و تصویب برنامه های اجرایی در چارچوب سیاستها و برنامه های ابلاغی شورای راهبری طرح

۴- مدیریت و راهبری امور مربوط به طرح در وزارت آموزش و پرورش در چارچوب سیاستها و برنامه های مصوب شورای راهبری طرح

۵- هماهنگی با حوزه های مختلف در وزارت آموزش و پرورش و سایر دستگاههای ذی ربط

۶- نظارت بر حسن جریان امور و اجرای دقیق سیاستها و برنامه های مصوب شورای راهبری طرح و ابلاغیه‌های ستاد اجرایی مرکزی در استانها

۷- تدوین برنامه ارزیابی عملکرد واحدهای اجرایی و عملیاتی و ابلاغ آن به ستادهای اجرایی استانی جهت اجرا و اعلام نتایج

۸- برنامه ریزی برای بهره گیری از ظرفیت و توانمندی معلمان در جهت تحقق اهداف طرح، از طریق طراحی و تدوین برنامه های ویژه آموزش معلمان و ارزشیابی از خدمات و فعالیت‌های آنان.

ماده ۸- ستاد اجرایی استانی طرح شهاب

۸-۱- اعضای ستاد:

۱- رئیس سازمان آموزش و پرورش استان(رئیس ستاد)

۲- معاونین آموزشی و پرورشی استان

۳- دو نفر از صاحب نظران تعلیم و تربیت به انتخاب رئیس ستاد

۴- دو نفر از صاحب نظران در امور نخبگان به انتخاب بنیاد ملی نخبگان

۸-۲- وظایف ستاد:

۱- برنامه ریزی برای اجرای مصوبات و ابلاغیه های ستاد اجرایی مرکزی و تعیین وظایف واحدهای مختلف آموزش و پرورش استان در اجرای طرح

۲- بهره گیری از متخصصان و مراکز تخصصی مربوط برای ارتقای دانش و مهارتهای معلمان در شناسایی و حمایت دانش آموزان دارای استعداد برتر

۳- برنامه ریزی و هماهنگی برای استفاده دانش آموزان دارای استعداد برتر از امکانات مراکز علمی و تحقیقی محلی

۴- جذب و سازماندهی استادان، معلمان و صاحب نظران خبره برای حمایت علمی، تربیتی و معنوی از دانش آموزان تحت پوشش

۵- نظارت مستمر بر فرایندهای شناسایی، جذب و پشتیبانی دانش آموزان دارای استعداد برتر در سطح استان و هدایت آن

ماده ۹- نحوه تأمین اعتبارات و منابع مالی مورد نیاز:

۱- بودجه فعالیتهای موظف شورای راهبری طرح از سوی بنیاد ملی نخبگان تأمین می شود.

۲- برنامه های طرح به صورت وظایف معمول واحدهای وزارت آموزش و پرورش تدوین خواهد شد و با استفاده از بودجه های جاری به اجرا در خواهد آمد. اعتبارات و منابع مالی لازم برای اجرای آن دسته از برنامه ها و فعالیتهای این طرح که خارج از روال موجود آموزش و پرورش در زمان ابلاغ این طرح است، در سال اول اجرا با کمک بنیاد ملی نخبگان تأمین و از طریق ستاد اجرایی مرکزی تخصیص می یابد و در سالهای پس از آن در بودجه های سالانه وزارت آموزش و پرورش لحاظ خواهد شد.

ماده ۱۰- این طرح مشتمل بر ده ماده و یک تبصره وفق مصوبه چهارمین جلسه هیأت امنای بنیاد ملی نخبگان مورخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۵ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

محمود احمدی نژاد
رئیس جمهور و رئیس هیئت امنای
بنیاد ملی نخبگان

اساسنامه خانه نخبگان ایران

مقدمه:

به منظور بهره‌مندی صحیح از ظرفیت‌های فکری و علمی نخبگان و صاحبان استعدادهای برتر در راستای ارتقای وضعیت علمی و فناوری کشور، تحقق اهداف مندرج در اساسنامه بنیاد ملی نخبگان و تسهیل مشارکت نخبگان در تصمیم‌سازی‌های کلان کشور "خانه نخبگان ایران" بر طبق این اساسنامه تشکیل می‌شود.

ماده ۱: نام و تعریف

"خانه نخبگان ایران"، که از این پس در این اساسنامه "خانه" نامیده می‌شود، تشکیلاتی است علمی - اجتماعی، وابسته به بنیاد ملی نخبگان که با عضویت و مشارکت فعال نخبگان و استعدادهای برتر زمینه تلاش اثر بخش، سامان یافته و گسترده ایشان را برای ارتقای علمی و فناوری و تعالی و پیشرفت پایدار کشور فراهم می‌نماید.

ماده ۲: هدف

- ۱- کمک به تقویت، بروز و اعتلای هویت ایرانی و اسلامی و عزم جمعی نخبگان در خدمت به رشد و تعالی ایران و کمک به ملت‌های دوست و مسلمان
- ۲- جلب مشارکت نخبگان و بهره‌مندی از ایده‌ها و نظرات آنان در تصمیم‌سازی‌های کلان کشور
- ۳- بستر سازی مناسب جهت ارتقاء روزافزون فکری، دینی، علمی، فرهنگی و اطلاعات به روز نخبگان
- ۴- همفکری و صرف مساعی مشترک نخبگان و مدیران و تصمیم‌گیران کشور برای شتاب بخشیدن به حرکت کشور در نیل به چشم‌انداز بلند مدت و آرمان‌های ملی
- ۵- ایجاد پیوند عمیق میان نخبگان، بویژه نخبگان جوان و سایر نخبگان و کمک به تبادل اطلاعات، تجارب و دستاوردها میان آنان
- ۶- بررسی و چاره جویی و ارائه راهکارهای لازم برای رفع مشکلات و امور نخبگان

ماده ۳: وظایف

- ۱- برگزاری نشست‌ها و تاسیس اتاق‌های فکر حقیقی و مجازی با حضور نخبگان و متخصصان و تدوین و ارائه دستاوردهای آنها به سازمان‌ها و دستگاه‌های کشور
- ۲- برگزاری نشست‌های برنامه ریزی شده میان مدیران و کارشناسان ارشد سازمانها و دستگاه‌های کشور و نخبگان جهت تقویت ارتباط، همفکری و همکاری‌ها
- ۳- بررسی ایده‌ها و پیشنهاد‌های نخبگان و ارائه آنها به دستگاه‌های اجرایی درجهت

